

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 5. august 2016
(OR. en)

5368/2/16
REV 2

Interinstitutionel sag:
2015/0073 (NLE)

COTRA 3
CDN 3

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: Strategisk partnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og dens
medlemsstater på den ene side og Canada på den anden side

STRATEGISK PARTNERSKABSAFTALE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DENS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG CANADA PÅ DEN ANDEN SIDE

PRÆAMBEL

DEN EUROPÆISKE UNION, i det følgende benævnt "Unionen",

samt

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN KROATIEN,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

UNGARN,

REPUBLIKKEN MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

som er kontraherende parter i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, i det følgende benævnt "medlemsstaterne",

på den ene side, og

CANADA,

på den anden side,

i det følgende under ét benævnt "parterne",

DER HENTER INSPIRATION I det gamle venskab mellem den europæiske og den canadiske befolkning, som de omfattende historiske, kulturelle og økonomiske forbindelser mellem dem har knyttet,

SOM NOTERER SIG de skridt, der er taget siden rammeaftalen af 1976 om handelsmæssigt og økonomisk samarbejde mellem De Europæiske Fællesskaber og Canada, erklæringen af 1990 om forbindelserne mellem Det Europæiske Fællesskab og Canada, den fælles politiske erklæring om forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Canada og den fælles handlingsplan for EU og Canada af 1996, partnerskabsdagsordenen for EU og Canada af 2004 og aftalen af 2005 mellem Den Europæiske Union og Canada om rammerne for Canadas deltagelse i Den Europæiske Unions krisestyringsoperationer,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER, at de lægger stor vægt på demokratiske principper og menneskerettigheder som nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettighederne,

SOM ER ENIGE OM, at spredningen af masseødelæggelsesvåben udgør en alvorlig trussel mod den internationale sikkerhed,

SOM TAGER UDGANGSPUNKT i deres lange tradition for samarbejde om at fremme internationale principper om fred og sikkerhed og retsstaten,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER, at de er fast besluttede på at bekæmpe terrorisme og organiseret kriminalitet ad bilaterale og multilaterale kanaler,

DER BEGGE ER FAST BESLUTTET PÅ at bekæmpe fattigdom, fremme inklusiv økonomisk vækst og bidrage til udviklingslandenes politiske og økonomiske reformbestræbelser,

SOM VEDKENDER SIG deres ønske om at fremme bæredygtig udvikling i dens økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner,

DER UDTRYKKER stolthed over de omfattende mellemfolkelige kontakter mellem deres borgere og deres målrettede indsats for at beskytte og fremme de kulturelle udtryksformers mangfoldighed,

SOM ANERKENDER den vigtige rolle, som effektive multilaterale organisationer kan spille med hensyn til at fremme samarbejde og nå frem til positive resultater i forbindelse med globale spørgsmål og udfordringer,

SOM ER OPMÆRKSOM på de dynamiske handels- og investeringsforbindelser, som vil blive yderligere styrket gennem effektiv gennemførelse af en omfattende økonomi- og handelsaftale,

SOM MINDER OM, at de bestemmelser i aftalen, der hører ind under anvendelsesområdet for tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, er bindende for Det Forenede Kongerige og Irland som separate kontraherende parter og ikke som medlem af Den Europæiske Union, medmindre Den Europæiske Union sammen med Det Forenede Kongerige og/eller Irland i fællesskab har meddelt Canada, at Det Forenede Kongerige eller Irland er bundet som medlem af Den Europæiske Union i henhold til protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, som er knyttet til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Hvis Det Forenede Kongerige og/eller Irland ophører med at være bundet som medlem af Den Europæiske Union i henhold til artikel 4a i protokol nr. 21, underretter Den Europæiske Union sammen med Det Forenede Kongerige og/eller Irland straks Canada om enhver ændring i deres holdning, i hvilket tilfælde de forbliver bundet af bestemmelserne i aftalen på egne vegne. Det samme gælder for Danmark i overensstemmelse med protokollen om Danmarks stilling, som er knyttet til disse traktater,

SOM ANERKENDER de institutionelle ændringer i Den Europæiske Union siden Lissabontraktatens ikrafttræden,

SOM BEKRÆFTER deres status som strategiske partnere og deres vilje til yderligere at styrke og udbygge deres forbindelser og deres internationale samarbejde på grundlag af gensidig respekt og dialog for at fremme deres fælles interesser og værdier,

DER ER OVERBEVIST om, at et sådant samarbejde bør tage form gradvist og pragmatisk, i takt med at deres politikker udvikler sig,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

AFSNIT I

SAMARBEJDETS GRUNDLAG

ARTIKEL 1

Generelle principper

1. Parterne udtrykker deres støtte til de fælles principper i De Forenede Nationers pagt.
2. Med tanke på deres strategiske partnerskab bestræber parterne sig på at skabe øget sammenhæng ved videreudviklingen af deres samarbejde på bilateralt, regionalt og globalt plan.
3. Parterne gennemfører denne aftale på grundlag af fælles værdier, principperne om dialog, gensidig respekt, ligeværdigt partnerskab, multilateralisme, konsensus og overholdelse af folkeretten.

AFSNIT II

MENNESKERETTIGHEDER, GRUNDLÆGGENDE FRIHEDSRETTIGHEDER, DEMOKRATI OG RETSSTATSPRINCIPPER

ARTIKEL 2

Opretholdelse og fremme af demokrati, menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder

1. Overholdelse af de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder som nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettighederne, eksisterende internationale menneskerettighedstraktater og andre juridisk bindende instrumenter, som Unionen eller medlemsstaterne og Canada er part i, danner grundlaget for parternes respektive nationale og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.
2. Parterne bestræber sig på at samarbejde om og på at opretholde disse rettigheder og principper i deres egne politikker og tilskynder andre stater til at tilslutte sig disse internationale traktater og juridisk bindende instrumenter på menneskerettighedsområdet og på at opfylde deres egne menneskerettighedsforpligtelser.
3. Parterne er fast besluttet på at fremme demokrati, herunder frie og retfærdige valgprocesser i overensstemmelse med internationale standarder. Parterne underretter hinanden om deres respektive valgobservationsmissioner og indbyder eventuelt den anden part til at deltage heri.

4. Parterne anerkender vigtigheden af retsstatsprincipperne for beskyttelsen af menneskerettighederne og for, at regeringsinstitutionerne fungerer effektivt i en demokratisk stat. Dette omfatter, at der findes et uafhængigt retssystem, lighed for loven, retten til en retfærdig rettergang og enkeltpersoners adgang til effektiv domstolsprøvelse.

AFSNIT III

INTERNATIONAL FRED OG SIKKERHED OG EFFEKTIV MULTILATERALISME

ARTIKEL 3

Masseødelæggelsesvåben

1. Parterne finder, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler, både til statslige og ikke-statslige instanser, udgør en af de alvorligste trusler mod international stabilitet og sikkerhed.

2. Parterne er derfor enige om at samarbejde og bidrage til at hindre spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler gennem fuld overholdelse og indfrielse af deres forpligtelser i henhold til internationale nedrustnings- og ikke-spredningsaftaler og FN's sikkerhedsrådsresolutioner. Desuden samarbejder parterne fortsat om efter omstændighederne at støtte indsatsen for ikke-spredning gennem deltagelse i eksportkontrolregimer, som de begge er part i. Parterne er enige om, at denne bestemmelse er et vigtigt element i aftalen.

3. Parterne er desuden enige om at samarbejde og bidrage til at hindre spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler ved:

- a) efter omstændighederne at tage skridt til at undertegne, ratificere eller tiltræde alle relevante internationale nedrustnings- og ikke-spredningsaftaler og fuldt ud opfylde deres forpligtelser i henhold til de traktater, som de er part i, og at opfordre andre stater til at tilslutte sig de pågældende traktater
- b) opretholde en effektiv ordning for national eksportkontrol, hvorved eksporten overvåges, og mæglervirksomhed og forsendelse af varer med relation til masseødelæggelsesvåben hindres, idet der herunder føres kontrol med, at teknologi med dobbelt anvendelsesformål ikke anvendes til fremstilling af masseødelæggelsesvåben, og hvorved der iværksættes effektive sanktioner mod omgåelse af eksportkontrollen

- c) bekæmpe spredning af kemiske våben, biologiske våben og toksinvåben. Parterne er enige om at samarbejde i de relevante fora om at fremme udsigterne til universel tilslutning til internationale konventioner, herunder konventionen om forbud mod kemiske våben (konvention om forbud mod udvikling, fremstilling, oplagring og anvendelse af kemiske våben og sådanne våbens tilintetgørelse) samt konventionen om forbud mod biologiske våben og toksinvåben (konvention om forbud mod udvikling, fremstilling og oplagring af bakteriologiske (biologiske) våben og toksinvåben samt om disse våbens tilintetgørelse).
4. Parterne er enige om at afholde jævnlige møder på højt plan mellem EU og Canada for at udveksle synspunkter om, hvordan samarbejdet om en række ikkesprednings- og nedrustningsspørgsmål kan fremmes.

ARTIKEL 4

Håndvåben og lette våben

1. Parterne erkender, at ulovlig fremstilling, overførsel og omsætning af håndvåben og lette våben (SALW), herunder ammunition hertil og overdreven akkumulering heraf, dårlig forvaltning, dårligt sikrede lagre og ukontrolleret spredning fortsat udgør en alvorlig trussel mod fred og international sikkerhed.
2. Parterne er enige om at opfylde deres respektive forpligtelser vedrørende bekæmpelse af ulovlig handel med håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, inden for rammerne af de relevante internationale instrumenter, f.eks. FN's handlingsprogram vedrørende forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af ulovlig handel med håndvåben og lette våben i alle dens aspekter samt de forpligtelser, der følger af FN's sikkerhedsrådsresolutioner.

3. Parterne bestræber sig på at træffe foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlig handel med håndvåben og lette våben samt på at samarbejde og tilstræbe koordination, komplementaritet og synergi i deres fælles indsats for at bistå andre stater i deres bekæmpelse af ulovlig handel med håndvåben og lette våben og ammunition på globalt, regionalt og nationalt plan, når det er hensigtsmæssigt.

ARTIKEL 5

Den Internationale Straffedomstol

1. Parterne bekræfter, at de alvorligste forbrydelser, som berører det internationale samfund, ikke må forblive ustraffede, og at der skal sikres en effektiv retsforfølgning gennem foranstaltninger på nationalt niveau og gennem et styrket internationalt samarbejde, herunder med Den Internationale Straffedomstol (ICC).
2. Parterne er begge fast besluttet på at fremme universel ratificering eller tiltrædelse af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol, og på, at hver enkelt af de stater, der er part i Straffedomstolen, reelt gennemfører statutten.

ARTIKEL 6

Samarbejde om terrorbekæmpelse

1. Parterne anerkender, at bekæmpelsen af terrorisme er en fælles prioritet og understreger, at terrorisme skal bekæmpes under fuld overholdelse af retsstatsprincipperne, folkeretten, herunder særlig De Forenede Nationers pagt og de relevante FN-sikkerhedsrådsresolutioner, menneskerettighederne, international flygtningeret, humanitær ret og de grundlæggende frihedsrettigheder.
2. Parterne fører fortsat konsultationer på højt plan om terrorbekæmpelse og opretholder ad hoc-kontakter med henblik på at fremme en effektiv fælles operationel terrorbekæmpelsesindsats og samarbejdsmekanismer, hvor det er muligt. Dette omfatter regelmæssig erfaringsudveksling vedrørende lister over terrorister, strategier til imødegåelse af voldelig ekstremisme og tilgange til nye spørgsmål inden for terrorbekæmpelse.
3. Parterne arbejder begge målrettet på at fremme en samlet international tilgang til terrorbekæmpelse under ledelse af De Forenede Nationer. Parterne bestræber sig særlig på at samarbejde om at udbygge den internationale konsensus på området med henblik på at fremme den fuldstændige gennemførelse af FN's globale terrorbekæmpelsesstrategi og de relevante FN-sikkerhedsrådsresolutioner, hvor det er hensigtsmæssigt.
4. Parterne fortsætter det tætte samarbejde inden for rammerne af Det Globale Forum for Terrorbekæmpelse og dets arbejdsgrupper.

5. Parterne følger de internationale anbefalinger, som Den Finansielle Aktionsgruppe vedrørende Hvidvaskning af Penge har fremsat med henblik på at bekæmpe finansiering af terrorisme.
6. Parterne arbejder fortsat sammen om efter omstændighederne at styrke andre staters terrorbekæmpelseskapacitet med hensyn til at forhindre, spore og reagere på terrorvirksomhed.

ARTIKEL 7

Samarbejde om at fremme international fred og stabilitet

Med henblik på deres fælles interesse i at fremme international fred og sikkerhed og effektive multilaterale institutioner og politikker skal parterne:

- a) fortsætte deres bestræbelser på yderligere at styrke den transatlantiske sikkerhed under hensyntagen til den vigtige rolle som den eksisterende transatlantiske sikkerhedsarkitektur mellem Europa og Nordamerika spiller
- b) øge deres fælles bestræbelser på at støtte krisestyringen og kapacitetsopbygningen og yderligere styrke deres samarbejde i den henseende, herunder om EU-operationer og -missioner. Parterne bestræber sig på at lette deltagelsen i disse aktiviteter, herunder gennem tidlige konsultationer og udveksling af oplysninger til brug ved planlægning, hvis parterne skønner det hensigtsmæssigt.

ARTIKEL 8

Samarbejde i multilaterale, regionale og internationale fora og organisationer

1. Parterne støtter begge helhjertet multilateralisme og bestræbelserne på at forbedre effektiviteten af regionale og internationale fora og organisationer såsom De Forenede Nationer og særlige FN-organisationer og -organer, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD), Den Nordatlantiske Traktats Organisation (NATO), Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) og andre multilaterale fora.
2. Parterne opretholder effektive konsultationsmekanismer i forbindelse med multilaterale fora. I FN opretter parterne i tilgift til deres eksisterende dialoger om menneskerettigheder og demokrati permanente konsultationsmekanismer i Menneskerettighedsrådet, FN's Generalforsamling og FN-kontorerne i Wien og eventuelt FN-kontorer, som parterne måtte aftale.
3. Parterne bestræber sig ligeledes på at føre konsultationer om valg med henblik på at opnå effektiv repræsentation i multilaterale organisationer.

AFSNIT IV

ØKONOMISK UDVIKLING OG BÆREDYGTIG UDVIKLING

ARTIKEL 9

Dialog og globalt lederskab i økonomiske spørgsmål

Parterne, der anerkender, at bæredygtig globalisering og større velstand kun kan opnås gennem en åben verdensøkonomi, der er baseret på markedsvilkår, effektiv regulering og stærke globale institutioner, bestræber sig på:

- a) at udvise lederskab med hensyn til at fremme forsvarlige økonomiske politikker og forsvarlig økonomisk forvaltning, både hjemme og når de agerer i regional og international sammenhæng
- b) løbende at føre politisk dialog på højt plan, herunder eventuelt mellem repræsentanter for centralbankerne, om makroøkonomiske spørgsmål, med det formål at samarbejde om spørgsmål af fælles interesse
- c) alt efter omstændighederne at opfordre til rettidig og effektiv dialog og samarbejde om globale økonomiske spørgsmål af fælles interesse i multilaterale organisationer og fora, som parterne deltager i, f.eks. OECD, G7, G20, Den Internationale Valutafond (IMF), Verdensbanken og Verdenshandelsorganisationen (WTO).

ARTIKEL 10

Fremme af frihandel og fremme af investeringer

1. Parterne samarbejder for at fremme en bæredygtig styrkelse og udvikling af samhandelen og af investeringerne i deres fælles interesse på den måde, hvorpå det fastlægges i en omfattende økonomi- og handelsaftale.
2. Parterne bestræber sig på at samarbejde for at styrke WTO yderligere som den mest effektive ramme om et stærkt, inklusivt og regelbaseret globalt handelssystem.
3. Parterne vil fortsat deltage i tolsamarbejde.

ARTIKEL 11

Samarbejde om skatter og afgifter

For at styrke og udvikle deres økonomiske samarbejde tilslutter parterne sig og anvender principperne om god forvaltningsskik på skatte- og afgiftsområdet, dvs. gennemsigtighed, informationsudveksling og undgåelse af skadelig skattepraksis inden for rammerne af OECD's forum om skadelig skattepraksis og Unionens adfærdskodeks for erhvervsbeskatning, alt efter hvad der er relevant. Parterne bestræber sig på at samarbejde om at fremme og forbedre gennemførelsen af disse principper internationalt.

ARTIKEL 12

Bæredygtig udvikling

1. Parterne bekræfter på ny deres målsætning om at opfylde nutidens behov, uden at det går ud over muligheden for at opfylde fremtidens behov. De anerkender, at økonomisk vækst for at være bæredygtig på lang sigt skal overholde principperne om bæredygtig udvikling.
2. Parterne vil fortsat fremme et ansvarligt og effektivt ressourceforbrug og øge kendskabet til de økonomiske og sociale omkostninger ved miljøskader og de hermed forbundne konsekvenser for menneskers velfærd.
3. Parterne vil fortsat støtte indsatsen for at fremme bæredygtig udvikling gennem dialog, udveksling af god praksis, god forvaltningsskik og forsvarlig økonomisk forvaltning.
4. Parterne har det fælles mål at bekæmpe fattigdom og støtte inklusiv økonomisk udvikling over hele verden og bestræber sig på så vidt muligt at arbejde sammen om at nå dette mål.
5. Derfor etablerer parterne en løbende politisk dialog om udviklingssamarbejde med henblik på at forbedre den politiske koordinering af spørgsmål af fælles interesse og på at forbedre kvaliteten og effektiviteten af deres udviklingssamarbejde i overensstemmelse med internationalt anerkendte principper for bistandseffektivitet. Parterne samarbejder om at styrke ansvarliggørelsen og gennemsigtigheden med fokus på at opnå bedre udviklingsresultater, og de anerkender vigtigheden af at involvere en række aktører, herunder den private sektor og civilsamfundet, i udviklingssamarbejdet.

6. Parterne anerkender energisektorens betydning for økonomisk velstand og international fred og stabilitet. De er enige om behovet for at forbedre og diversificere energiforsyningen, fremme innovationen og øge energieffektiviteten for at styrke energimulighederne og energisikkerheden samt sikre bæredygtig og prismæssigt overkommelig energi. Parterne opretholder en dialog på højt plan om energi og fortsætter det bilaterale og multilaterale samarbejde om at støtte åbne og konkurrencedygtige markeder, udveksle god praksis, fremme gennemsigtig regulering på videnskabeligt grundlag og drøfte samarbejdsområder i energispørgsmål.
7. Parterne tillægger beskyttelse og bevarelse af miljøet stor betydning og anerkender behovet for høje standarder for miljøbeskyttelse med henblik på at bevare miljøet for fremtidige generationer.
8. Parterne anerkender den globale trussel i form af klimaændringer og behovet for at træffe foranstaltninger både her og nu og senere for at reducere emissionerne for at stabilisere atmosfærens koncentrationer af drivhusgasser på et niveau, som kan forhindre farlige antropogene forstyrrelser af klimasystemet. Særlig har de den fælles ambition at finde frem til innovative løsninger med henblik på modvirkning af og tilpasning til klimaændringer. Parterne anerkender den globale karakter af udfordringen og fortsætter støtten til den internationale indsats for at nå frem til en fair, effektiv, samlet og regelbaseret ordning under FN's rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC), som gælder for alle parter i konventionen, herunder arbejder de sammen om at gå videre med Parisaftalen.
9. Parterne opretholder en dialog på højt plan om miljø og klimaændringer med henblik på at udveksle god praksis og fremme effektivt og inklusivt samarbejde om klimaændringer og andre spørgsmål med relation til miljøbeskyttelse.

10. Parterne anerkender betydningen af bilateral og multilateral dialog og samarbejde om beskæftigelse, sociale anliggender og ordentligt arbejde, særlig i sammenhæng med globalisering og demografiske ændringer. Parterne bestræber sig på at fremme samarbejde og udveksling af oplysninger og erfaringer vedrørende beskæftigelse og sociale anliggender. Parterne bekræfter ligeledes, at de lægger stor vægt på at overholde, fremme og anvende internationalt anerkendte arbejdsstandarder, som de har forpligtet sig til, f.eks. Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) erklæring af 1998 om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet og opfølgning heraf.

ARTIKEL 13

Dialog på andre områder af fælles interesse

Parterne, der anerkender, at de begge har en målsætning om at udbygge og udvide deres mangeårige engagement, og som vedkender sig det eksisterende samarbejde, bestræber sig på at fremme dialog mellem eksperter og udveksling af god praksis på politiske områder af fælles interesse i de relevante bilaterale og multilaterale fora. Områderne omfatter, men er ikke begrænset til: landbrug, fiskeri, international havpolitik, udvikling af landdistrikterne, international transport, beskæftigelse og arktiske anliggender, herunder videnskabelige og teknologiske. Eventuelt kan udveksling vedrørende lovgivningspraksis, reguleringspraksis og administrativ praksis samt beslutningsprocesser indgå.

ARTIKEL 14

Borgernes velfærd

1. Parterne, der anerkender betydningen af at udvide og uddybe deres dialog og samarbejde om en række spørgsmål, som påvirker deres borgeres og i bredere forstand verdenssamfundets velfærd, tilskynder til og letter dialog, konsultation og om muligt samarbejde om eksisterende og nye spørgsmål af fælles interesse, der påvirker borgernes velfærd.
2. Parterne anerkender betydningen af forbrugerbeskyttelse og tilskynder til udveksling af oplysninger og god praksis på området.
3. Parterne tilskynder til gensidigt samarbejde og udveksling af oplysninger om globale sundhedsspørgsmål samt beredskab og indsats i forbindelse med folkesundhedsmæssige krisesituationer.

ARTIKEL 15

Samarbejde om viden, forskning, innovation og kommunikationsteknologi

1. I betragtning af hvor vigtig ny viden er, for at vi kan imødegå globale udfordringer, tilskynder parterne fortsat til samarbejde inden for videnskab, teknologi, forskning og innovation.

2. I erkendelse af, at informations- og kommunikationsteknologi er nøgleelementer i det moderne liv og den socioøkonomiske udvikling, bestræber parterne sig på at samarbejde og udveksle synspunkter om deres nationale, regionale og internationale politikker på dette område, hvor det er relevant.
3. I erkendelse af, at det er en global udfordring at skabe internetsikkerhed og -stabilitet under fuld overholdelse af grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, bestræber parterne sig på at samarbejde på bilateralt og multilateralt plan gennem dialog og udveksling af ekspertise.
4. Parterne anerkender, at anvendelsen af rumsystemer bliver stadig vigtigere for at kunne opfylde socioøkonomiske, miljømæssige og internationale politiske målsætninger. Parterne videreudvikler deres samarbejde om at udvikle og anvende rumbaserede aktiver til gavn for borgere, erhvervsliv og statslige organer.
5. Parterne bestræber sig på at fortsætte samarbejdet på området statistik med særligt fokus på aktivt at fremme udveksling af god praksis og politikker.

ARTIKEL 16

Fremme af kulturelle udtryksformers mangfoldighed samt uddannelse og ungdom og mellemfolkelig kontakt

1. Parterne er stolte over de gamle kulturelle, sproglige og traditionsmæssige bånd, som har bygget en forståelsens bro mellem dem. Der eksisterer transatlantiske bånd på alle niveauer i det offentlige og i samfundet, og forbindelsernes indvirkning på samfundet i Canada og EU er betydelig. Parterne bestræber sig på at fremelske disse bånd og søger nye måder at knytte forbindelse på gennem mellemfolkelig kontakt. Parterne bestræber sig på at benytte sig af udveksling gennem ikkestatslige organisationer og tænketanke, som giver unge lejlighed til at mødes og andre partnere i erhvervslivet og på arbejdsmarkedet mulighed for at udvide og udbygge forbindelserne og berige udvekslingen af idéer, der kan bruges til at finde løsninger på fælles udfordringer.
2. I erkendelse af de omfattende forbindelser inden for den akademiske verden, uddannelse, sport, kultur, turisme og unges mobilitet, som med årene har udviklet sig, hilser parterne fortsat samarbejde om at udvide disse forbindelser velkommen og fremmer det, hvor det er relevant.
3. Parterne bestræber sig på at opelske kulturelle udtryksformers mangfoldighed, herunder ved, efter omstændighederne, at fremme principperne og målsætningerne i UNESCO's konvention af 2005 om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.
4. Parterne bestræber sig efter omstændighederne på at fremme og lette udveksling, samarbejde og dialog mellem deres kulturinstitutioner og fagfolk i denne sektor.

ARTIKEL 17

Modstandsdygtighed over for katastrofer samt nødberedskab

For at minimere virkningen af naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer og øge samfundets og infrastrukturens modstandsdygtighed bekræfter parterne, at de arbejder målrettet på at fremme forebyggelses-, beredskabs-, indsats- og genopretningsforanstaltninger, herunder gennem samarbejde, hvor det er relevant, på bilateralt og multilateralt plan.

AFSNIT V

RETFÆRDIGHED, FRIHED OG SIKKERHED

ARTIKEL 18

Retligt samarbejde

1. Hvad angår samarbejde i strafferetlige spørgsmål, tilstræber parterne at styrke det eksisterende samarbejde om gensidig retlig bistand og udlevering på grundlag af relevante multilaterale aftaler. Parterne tilstræber ligeledes, inden for rammerne af deres beføjelser og kompetencer, at styrke eksisterende mekanismer og overvejer eventuelt at udvikle nye mekanismer, der kan lette det internationale samarbejde på dette område. Dette indbefatter, hvor det er hensigtsmæssigt, tiltrædelse og gennemførelse af de relevante internationale instrumenter og tættere samarbejde med Eurojust.

2. Parterne videreudvikler eventuelt det retlige samarbejde på det civil- og handelsretlige område, inden for rammerne af deres respektive beføjelser, navnlig hvad angår forhandlinger om, ratificering og gennemførelse af multilaterale konventioner om civilretligt samarbejde, herunder konventionerne udarbejdet af Haagerkonferencen om international privatret vedrørende internationalt retligt samarbejde, grænseoverskridende tvister og beskyttelse af børn.

ARTIKEL 19

Samarbejde om bekæmpelse af ulovligt narkotika

1. Parterne samarbejder inden for deres respektive beføjelser og kompetencer om at sikre en afbalanceret og integreret tilgang til narkotikaspørgsmål. Parterne koncentrerer deres indsats om at:
 - styrke strukturerne til bekæmpelse af ulovligt narkotika
 - mindske udbud af, handel med og efterspørgsel efter ulovligt narkotika
 - afhjælpe de sundhedsmæssige og sociale konsekvenser af stofmisbrug, samt
 - maksimere effektiviteten af strukturer, der mindsker anvendelsen af kemiske prækursorer til ulovlig fremstilling af narkotika og psykotrope stoffer.

2. Parterne arbejder sammen om at nå disse mål, herunder ved, hvor det er muligt, at koordinere deres programmer for teknisk bistand og ved at tilskynde lande, der endnu ikke har ratificeret og gennemført de eksisterende internationale konventioner om narkotikakontrol, som Unionen eller medlemsstaterne og Canada er part i, til at gøre det. Parterne baserer deres foranstaltninger på almindeligt anerkendte principper i overensstemmelse med de relevante internationale konventioner om narkotikakontrol og overholder de overordnede mål i FN's politiske erklæring og handlingsplan af 2009 om internationalt samarbejde hen imod en integreret og afbalanceret strategi til bekæmpelse af verdens narkotikaproblem.

ARTIKEL 20

Samarbejde om retshåndhævelse samt bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption

1. Parterne er begge fast besluttet på at samarbejde om at bekæmpe organiseret, økonomisk og finansiell kriminalitet, korruption, varemærkeforfalskning og ulovlige transaktioner ved at opfylde deres gensidige internationale forpligtelser på dette område, herunder for så vidt angår et effektivt samarbejde om beslaglæggelse af aktiver eller pengemidler, som er opnået gennem korruption.
2. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at videreudvikle retshåndhævelsessamarbejdet, bl.a. gennem fortsat samarbejde med Europol.

3. Desuden bestræber parterne sig på i internationale fora at samarbejde om efter omstændighederne at fremme tilslutning til og gennemførelse af FN-konventionen om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet og tillægsprotokollerne hertil, som begge er part i.
4. Parterne bestræber sig ligeledes på efter omstændighederne at fremme gennemførelsen af FN's konvention mod korruption, bl.a. gennem en stærk revisionsmekanisme, under hensyntagen til principperne om gennemsigtighed og civilsamfundets deltagelse.

ARTIKEL 21

Hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

1. Parterne erkender, at der er behov for at samarbejde om at forhindre, at deres finansielle systemer bruges til at hvidvaske indtægter fra kriminel aktivitet, f.eks. ulovlig narkotikahandel og korruption, og for at bekæmpe finansiering af terrorisme. Dette samarbejde omfatter også konfiskation af aktiver eller midler, der stammer fra kriminel aktivitet, inden for parternes respektive retlige rammer og love.
2. Parterne udveksler relevante oplysninger, hvis det findes passende inden for deres respektive retlige rammer og love, og gennemfører passende foranstaltninger med henblik på at bekæmpe hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme med Den Finansielle Aktionsgruppes anbefalinger og standarder vedtaget af andre relevante internationale organer på området som rettesnor.

ARTIKEL 22

It-kriminalitet

1. Parterne erkender, at it-kriminalitet er et globalt problem, der kræver globale løsninger. Med henblik herpå styrker parterne samarbejdet om at forebygge og bekæmpe it-kriminalitet gennem udveksling af oplysninger og praktisk viden i overensstemmelse med deres respektive retlige rammer og love. Parterne bestræber sig på at samarbejde, hvor det er relevant, om at bistå og støtte andre stater med at udvikle effektive love, politikker og praksis med henblik på at forhindre og bekæmpe IT-kriminalitet overalt, hvor den forekommer.
2. Parterne udveksler oplysninger, hvis det findes passende inden for deres respektive retlige rammer og love, på områder som it-kriminalitet, efterforskeres uddannelse og efteruddannelse, efterforskning af it-kriminalitet og digital efterforskningsteknik.

ARTIKEL 23

Migration, asyl og grænseforvaltning

1. Parterne bekræfter på ny, at de er fast besluttet på at samarbejde og udveksle synspunkter inden for rammerne af deres respektive love og administrative bestemmelser på områderne migration (herunder lovlig migration, ulovlig migration, menneskehandel, migration og udvikling), asyl, integration, visum, og grænseforvaltning.

2. Parterne er fælles om målet om visumfri rejse mellem Unionen og Canada for alle deres respektive borgere. Parterne samarbejder om og gør deres yderste for så hurtigt som muligt at opnå visumfri rejse mellem deres områder for alle borgere med gyldigt pas.

3. Parterne er enige om at samarbejde om at forhindre og kontrollere ulovlig migration. Med henblik herpå:

- a) tilbagetager Canada egne statsborgere, der opholder sig ulovligt på en medlemsstats område på anmodning af sidstnævnte og, medmindre andet er fastsat i en særlig aftale, uden yderligere formaliteter
- b) tilbagetager hver af medlemsstaterne egne statsborgere, der opholder sig ulovligt på canadisk område på anmodning af sidstnævnte og, medmindre andet er fastsat i en særlig aftale, uden yderligere formaliteter
- c) udstyrer medlemsstaterne og Canada deres statsborgere med den til dette formål fornødne rejselegitimation
- d) bestræber parterne sig på at forhandle om en særlig aftale, der fastlægger forpligtelserne til tilbagetagelse, herunder tilbagetagelse af tredjelandstatsborgere og statsløse.

ARTIKEL 24

Konsulær beskyttelse

1. Canada tillader unionsborgere at nyde enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse i Canada, såfremt den medlemsstat, hvori de er statsborgere, ikke har en tilgængelig fast repræsentation i Canada.
2. Medlemsstaterne tillader canadiske statsborgere at nyde enhver anden af Canada udpeget stats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på enhver medlemsstats område, såfremt Canada ikke har en tilgængelig fast repræsentation på den pågældende medlemsstats område.
3. Stk. 1 og 2 har til formål at dispensere fra ethvert krav om meddelelse og samtykke, der ellers gælder, for så vidt angår tilladelse til, at unionsborgere eller canadiske statsborgere kan repræsenteres af andre stater end den, hvori de er statsborgere.
4. Parterne tager en gang om året op til revision, hvordan stk. 1 og 2 fungerer administrativt.

ARTIKEL 25

Beskyttelse af personoplysninger

1. Parterne erkender behovet for at beskytte personoplysninger og bestræber sig på at arbejde sammen om at fremme høje internationale standarder.
2. Parterne erkender vigtigheden af at beskytte grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, herunder retten til privatlivets fred for så vidt angår beskyttelse af personoplysninger. Med henblik herpå forpligter parterne sig til inden for rammerne af deres respektive love og administrative bestemmelser at opfylde de tilsagn, de har givet vedrørende disse rettigheder, bl.a. i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme og andre alvorlige forbrydelser, som er af grænseoverskridende karakter, f.eks. organiseret kriminalitet.
3. Parterne samarbejder fortsat inden for rammerne af deres respektive love og administrative bestemmelser på bilateralt og multilateralt plan gennem dialog og udveksling af ekspertise, hvor det er relevant, for så vidt angår beskyttelse af personoplysninger.

AFSNIT VI

MEKANISMER TIL POLITISK DIALOG OG KONSULTATION

ARTIKEL 26

Politisk dialog

Parterne bestræber sig på at styrke deres dialog og konsultationer på effektiv og pragmatisk vis med henblik på at understøtte forholdet mellem dem, efterhånden som det udvikler sig, fremme forbindelserne mellem dem og fremme deres fælles interesser og værdier gennem deres multilaterale engagement.

ARTIKEL 27

Konsultationsmekanismer

1. Parternes dialog foregår gennem løbende kontakter, udveksling og konsultationer, som navnlig omfatter:
 - a) topmøder på stats- og regeringschefsniveau, der afholdes årligt eller efter aftale skiftevis i Unionen og i Canada
 - b) møder på udenrigsministerniveau

- c) konsultationer på ministerniveau om politiske spørgsmål af fælles interesse
- d) embedsmandskonsultationer på højt niveau og arbejdsniveau om spørgsmål af fælles interesse eller briefinger og samarbejde om vigtige aspekter af den hjemlige eller internationale udvikling
- e) fremme af udveksling af delegationer fra Europa-Parlamentet og Canadas Parlament.

2. Det Blandede Ministerudvalg

- a) Der nedsættes et blandet ministerudvalg ("ministerudvalget").
- b) Ministerudvalget:
 - i) erstatter den transatlantiske dialog
 - ii) ledes i fællesskab af den canadiske udenrigsminister og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik
 - iii) mødes en gang årligt eller efter aftale, alt efter hvad forholdene kræver
 - iv) vedtager sin egen dagsorden og sine egne regler og procedurer
 - v) træffer afgørelser ved begge parter godkendelse

- vi) modtager en årlig rapport fra Det Blandede Samarbejdsudvalg ("samarbejdsudvalget"), der gør status over forholdet mellem parterne, og fremsætter dermed forbundne anbefalinger om samarbejdsudvalgets arbejde, herunder om nye områder for fremtidigt samarbejde og bilæggelse af eventuelle tvister, der måtte opstå som følge af gennemførelsen af denne aftale
- vii) er sammensat af repræsentanter for parterne.

3. Det Blandede Samarbejdsudvalg

- a) Parterne nedsætter et blandet samarbejdsudvalg ("samarbejdsudvalget").
- b) Parterne sørger for, at samarbejdsudvalget:
 - i) foreslår prioriteter for samarbejdet mellem parterne
 - ii) overvåger udviklingen i det strategiske forhold mellem parterne
 - iii) udveksler synspunkter og fremsætter forslag vedrørende spørgsmål af fælles interesse
 - iv) stiller forslag til forbedringer af effektiviteten, virkningerne og synergien mellem parterne
 - v) sikrer, at denne aftale fungerer korrekt

- vi) forelægger ministerudvalget en årlig rapport, jf. stk. 2, litra b), nr. vi), der gør status over forholdet mellem parterne, og som parterne skal offentliggøre
 - vii) behandler alle spørgsmål, som parterne forelægger det i henhold til denne aftale
 - viii) nedsætter underudvalg til at bistå det i varetagelsen af sine opgaver. Underudvalgene må dog ikke overlappe organer, der er oprettet i henhold til andre aftaler mellem parterne
 - ix) drøfter forhold, hvor en af parterne skønner, at dens interesser er blevet påvirket negativt eller kunne blive påvirket negativt af beslutningsprocesser på samarbejdsområder, der ikke er omfattet af en særlig aftale.
- c) Parterne sørger for, at samarbejdsudvalget træder sammen en gang om året skiftevis i Unionen og Canada, at samarbejdsudvalget afholder ekstraordinære møder på anmodning af en af parterne, at samarbejdsudvalgets formandskab varetages af en højtstående embedsmand fra Canada og en højtstående embedsmand fra Unionen, og at det selv fastsætter sin forretningsorden, herunder for så vidt angår observatørdeltagelse.
- d) Samarbejdsudvalget sammensættes af repræsentanter for parterne, idet der tages behørigt hensyn til effektivitet og sparsommelighed ved fastlæggelsen af niveauet for deltagelse.
- e) Parterne er enige om, at samarbejdsudvalget kan anmode udvalg og tilsvarende organer, der er nedsat i henhold til eksisterende bilaterale aftaler mellem parterne, om at orientere samarbejdsudvalget regelmæssigt om deres aktiviteter som led i den løbende, samlede gennemgang af forholdet mellem parterne.

ARTIKEL 28

Opfyldelse af forpligtelser

1. I den ånd af gensidig respekt og samarbejde, som kommer til udtryk i denne aftale, træffer parterne alle fornødne almindelige eller særlige foranstaltninger for at opfylde deres forpligtelser i henhold til aftalen.
2. Hvis der opstår spørgsmål eller uenighed mellem parterne om gennemførelsen eller fortolkningen af denne aftale, intensiverer parterne deres bestræbelser på at konsultere og samarbejde om at finde en rettidig og mindelig løsning på det pågældende problem. På anmodning af en af parterne henvises spørgsmål eller uenigheder til samarbejdsudvalget med henblik på nærmere drøftelser og undersøgelser. Parterne kan også i fællesskab beslutte at henvise sådanne anliggender til særlige underudvalg, der refererer til samarbejdsudvalget. Parterne sørger for, at samarbejdsudvalget eller det udpegede underudvalg træder sammen inden for et rimeligt tidsrum med henblik på at søge at bilægge eventuel uenighed om gennemførelsen eller fortolkningen af denne aftale gennem tidlig kommunikation, grundig gennemgang af forholdene, herunder eventuelt gennem ekspertrådgivning og videnskabelig dokumentation, og gennem effektiv dialog.
3. Parterne bekræfter på ny, at de begge er forkæmpere for menneskerettigheder og ikkespredning, og de finder, at særligt alvorlige og væsentlige brud på de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2, kan behandles som særligt hastende tilfælde. Parterne finder, at en given situation kun er udtryk for "et særligt alvorligt og væsentligt brud" på artikel 2, stk. 1, såfremt dens grovhed og art er af ekstraordinær karakter, f.eks. et statskup eller alvorlige forbrydelser, der truer det internationale samfunds fred, sikkerhed og velfærd.

4. I tilfælde, hvor en situation, der opstår i et tredjeland, i grovhed og art kan betragtes som svarende til et særligt hastende tilfælde, tilstræber parterne, på anmodning af en af parterne, at føre hastekonsultationer, udveksle synspunkter om situationen og overveje mulige reaktioner.

5. Hvis det usandsynlige og uventede skulle ske, at et særligt hastende tilfælde indtræffer på en af parternes område, kan begge parter indkalde til møde i ministerudvalget. Ministerudvalget kan anmode samarbejdsudvalget om at føre hastekonsultationer inden for 15 dage. Parterne fremlægger de relevante oplysninger og dokumenter, der er nødvendige for en grundig undersøgelse af situationen og en rettidig og effektiv håndtering af den. Hvis samarbejdsudvalget ikke er i stand til at tage hånd om situationen, kan den forelægge anliggendet for ministerudvalget til hastebehandling.

6. a) I særligt hastende tilfælde, hvor ministerudvalget ikke er i stand til at tage hånd om situationen, kan hver af parterne beslutte at suspendere denne aftales bestemmelser. I Unionen kræver afgørelsen om suspension enstemmighed. I Canada træffes afgørelsen om suspension af Canadas regering i overensstemmelse med canadiske love og administrative bestemmelser. Den ene part underretter straks den anden part skriftligt om afgørelsen og anvender afgørelsen i den minimumsperiode, der er nødvendig for at løse problemet på en måde, der er acceptabel for parterne
- b) Parterne overvåger løbende, hvordan den situation, der gav anledning til den nævnte afgørelse, og som kan danne grundlag for andre passende foranstaltninger uden for denne aftales rammer, udvikler sig. Den part, der har anvendt suspensionen eller andre foranstaltninger, trækker dem tilbage, så snart situationen taler derfor.

7. Desuden anerkender parterne, at et særligt alvorligt og væsentligt brud på menneskerettigheder eller ikkespredning som defineret i stk. 3 kan udgøre grundlaget for opsigelse af den omfattende økonomi- og handelsaftale mellem EU og Canada (CETA) i overensstemmelse med nævnte aftales artikel 30.9.

8. Denne aftale berører eller foregriber ikke fortolkningen eller anvendelsen af andre aftaler mellem parterne. Særlig erstatter eller berører denne aftales bestemmelser om tvistbilæggelse ikke på nogen måde bestemmelserne om tvistbilæggelse i andre aftaler mellem parterne.

AFSNIT VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 29

Sikkerhed og videregivelse af oplysninger

1. Denne aftale må ikke fortolkes således, at den indskrænker Unionens, medlemsstaternes eller Canadas love og administrative bestemmelser vedrørende aktindsigt i officielle dokumenter.

2. Denne aftale må ikke fortolkes således, at en part forpligtes til at udlevere oplysninger, hvis denne part finder, at det er i strid med dens væsentlige sikkerhedsinteresser at videregive de pågældende oplysninger.

ARTIKEL 30

Ikrafttræden og ophør

1. Parterne underretter hinanden, når de har afsluttet de interne procedurer, der er nødvendige for, at denne aftale kan træde i kraft. Aftalen træder i kraft den første dag i måneden efter den sidste meddelelse om afslutning af de interne procedurer.
2. Uanset stk. 1 anvender Unionen og Canada i afventning af aftalens ikrafttræden dele af aftalen midlertidigt som fastsat i dette stykke og i overensstemmelse med deres respektive interne procedurer og lovgivning, hvor det er relevant.

Den midlertidige anvendelse begynder den første dag i den anden måned efter den dato, hvor Unionen og Canada meddeler hinanden:

- a) for Unionens vedkommende, at den har gennemført de procedurer, der er nødvendige i denne forbindelse, idet den anfører, hvilke dele af aftalen der finder midlertidig anvendelse, og
 - b) for Canadas vedkommende, at den har gennemført de procedurer, der er nødvendige i denne forbindelse, og bekræfter sit samtykke vedrørende de dele af aftalen, der finder midlertidig anvendelse.
3. Hver part kan skriftligt meddele den anden part, at den agter at opsige aftalen. Opsigelsen får virkning seks måneder efter meddelelsen.

ARTIKEL 31

Ændring

Aftalen kan ændres ved indbyrdes skriftlig aftale mellem parterne. Ændringen træder i kraft den første dag i måneden efter den sidste meddelelse, hvormed parterne underretter hinanden om, at de nødvendige interne procedurer for ændringens ikrafttræden er afsluttet.

ARTIKEL 32

Meddelelser

Parterne sender alle meddelelser i medfør af artikel 30 og 31 til Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union og til Canadas ministerium for udenrigsanliggender, handel og udvikling eller disses respektive efterfølgerorganer.

ARTIKEL 33

Territorial anvendelse

Aftalen gælder på den ene side for de områder, hvor de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union, finder anvendelse, og på de betingelser, der er fastsat i disse traktater, og på den anden side på Canadas område.

ARTIKEL 34

Definition af parterne

I denne aftale forstås ved "parter" på den ene side Den Europæiske Union eller dens medlemsstater eller Den Europæiske Union og dens medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive beføjelser og på den anden side Canada.

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede, behørigt bemyndigede i så henseende, undertegnet denne aftale.